

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-10545/2015-ERU

V Praze dne 10. března 2016

Č. j. 10545-6/2015-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), ve správním řízení vedeném pod sp. zn. KO-10545/2015-ERU a zahájeném Energetickým regulačním úřadem (dále jen „Úřad“) dne 30. listopadu 2015 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s účastníkem řízení, kterým je podnikající fyzická osoba pan [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], PSČ [REDAKCE], IČ [REDAKCE], ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, rozhodl

t a k t o:

I. Účastník řízení, podnikající fyzická osoba pan [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], PSČ [REDAKCE], IČ [REDAKCE] se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 2. října 2013 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Ludgeřovice, na ulici Na Návsi, u nemovitosti č. p. 693, č. or. 149 zemní práce v souvislosti s realizací stavby „Splašková kanalizace dolní Ludgeřovice“, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 40, a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně, **dopustil spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.**

II. Podle ust. § 91a odst. 4 energetického zákona se fyzické osobě podnikající, kterou je [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], PSČ [REDAKCE], IČ [REDAKCE] za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) téhož zákona ukládá **pokuta ve výši 7 000 Kč** (slovy: sedm tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, se sídlem Praha 1, Na Příkopě 28, PSČ 110 03, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 37515.

III. Podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se fyzické osobě podnikající, kterou je [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], PSČ [REDAKCE], IČ [REDAKCE] ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, se sídlem Praha 1, Na Příkopě 28, PSČ 110 03, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 37515

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 21. května 2015 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) v důsledku zjištění poškození středotlakého plynovodu IPE DN 40 (dále také „plynárenské zařízení“) kontrolu ve věci dodržování ust. § 68 odst. 3 energetického zákona ze strany účastníka řízení, fyzické osoby podnikající [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], PSČ [REDAKCE], IČ [REDAKCE] (dále jen „účastník řízení“). Na základě kontrolního zjištění a získaných podkladů vyhotovil kontrolní orgán dne 14. srpna 2015 protokol o kontrole č. [REDAKCE], č. j. 04435-13/2015-ERU (dále jen „protokol o kontrole“).

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. 04435/2015-ERU (43 listů), který byl převzat do správního spisu dne 24. listopadu 2015, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ustanovení § 3 správního řádu, a proto vydal dne 26. listopadu 2015 v souladu s ust. § 150 správního řádu příkaz, který byl účastníku řízení doručen dne 30. listopadu 2015. Účastník řízení podal proti uvedenému příkazu v zákonem stanovené lhůtě odpor, jehož podáním byl příkaz zrušen a správní řízení dále pokračovalo.

II. Kontrolní zjištění

Z protokolu o kontrole vyplynulo, že účastník řízení prováděl dne 2. října 2013 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Ludgeřovice, na ulici Na Návsí, u nemovitosti č. p. 693, č. or. 149 zemní práce v souvislosti s realizací stavby „Spláškova kanalizace dolní Ludgeřovice“, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 40.

Vzniklé poškození plynárenského zařízení bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenských sítí, který zajistil jeho následnou opravu a posoudil činnost účastníka řízení jako cizí zásah v ochranném pásmu plynárenského zařízení podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo dle protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 2. října 2013 a dle protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 2. října 2013 k doprovodnému úniku 68 m³ plynu do ovzduší po dobu 3 minut a k přerušení dodávky plynu 3 odběratelům.

Vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokole o kontrole neuplatnil účastník řízení žádné námítky.

III. Průběh správního řízení

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. 04435/2015-ERU dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ustanovení § 3 správního řádu,

a proto dne 26. listopadu 2015 vydal v souladu s ust. § 150 správního řádu příkaz č. j. 10545-3/2015-ERU, kterým byla účastníkovi řízení za spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona uložena pokuta ve výši 7 000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Příkaz byl účastníkovi řízení doručen dne 30. listopadu 2015.

Dne 7. prosince 2015 byl Úřadu doručen přípis účastníka řízení ze dne 4. prosince 2015, který byl správním orgánem v souladu s ust. § 37 odst. 1 věty druhé správního řádu posouzen dle svého skutečného obsahu jako odpor proti příkazu. Podáním odporu byl příkaz dle ust. § 150 odst. 3 správního řádu zrušen a správní řízení dále pokračovalo.

Účastník řízení v podání uvedl, že si je vědom skutečností, ze kterých vycházel Energetický regulační úřad při stanovení výše pokuty, nicméně se domnívá, že nebyl plně vzat v úvahu význam jednotlivých polehčujících okolností, neboť dle vyjádření účastníka řízení (i) před tímto řízením nebyl účastník evidován v rámci žádného jiného správního řízení pro porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu a jedná se tak o jeho první porušení právních předpisů ve věcné působnosti Úřadu, přičemž účastník vykonává stavební a zemní práce již od roku 1996, (ii) účastník rovněž splnil svou povinnost a seznámil se s existencí, polohou a vytyčením inženýrských sítí a s podmínkami provádění činností v ochranném pásmu plynárenských zařízení. Z daného je dle účastníka řízení zřejmé, že účastník měl zájem, aby dodržel tato pravidla, bohužel se těmito pravidly nešlo úplně řídit. (iii) Účastník rovněž bezprostředně konstruktivně řešil poškození plynárenského zařízení a rovněž vzniklé škody bez zbytečných odkladů uhradil provozovateli distribuční soustavy. Účastník řízení tedy nijak nezpochybňuje samotný výrok I. shora uvedeného příkazu, tedy výrok o vině za spáchání správního deliktu. Závěrem účastník řízení navrhuje, aby mu byla pokuta uvedená ve výroku II. příkazu snížena a zároveň aby mu byla umožněna její úhrada ve splátkách ve výši 500 Kč měsíčně.

Dne 26. ledna 2016 odeslal správní orgán účastníku řízení vyrozumění o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí (po podaném odporu), č. j. 10545-5/2015-ERU, ve kterém informoval účastníka řízení v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před vydáním rozhodnutí ve věci. Zároveň bylo účastníkovi řízení sděleno, co je považováno za podklady rozhodnutí, a to vše do deseti kalendářních dnů od doručení. Vyrozumění bylo účastníku řízení doručeno dne 1. února 2016. Účastník řízení nevyužil svého práva a již se k věci nevyjádřil.

Správní orgán s ohledem na zásadu materiální pravdy zakotvenou v ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které jsou součástí správního spisu sp. zn. KO-10545/2015-ERU jsou pro vedení správního řízení a vydání tohoto rozhodnutí úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.

IV. Popis skutkového stavu

Z protokolu o kontrole, bylo zjištěno, že účastník řízení prováděl zemní práce na stavbě „Spláškova kanalizace dolní Ludgerovice“ (dále jen „stavba“) v postavení zhotovitele této stavby, a to na základě objednávky č. [REDAKCE], ze dne 1. dubna 2013.

Dne 2. listopadu 2012 vydal správce plynárenského zařízení ke stavbě stanovisko k existenci sítě zn. [REDAKCE] s vymezením podmínek pro provádění zemních prací v ochranném pásmu dotčených plynárenských zařízení, ve kterém je (mimo jiné) uvedeno v bodě I): „při provádění stavební činnosti v ochranném pásmu plynárenského zařízení je investor povinen učinit taková opatření, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení nebo ovlivnění jeho bezpečnosti a spolehlivosti provozu. Nebude použito nevhodného nářadí, zemina bude těžena pouze ručně bez použití pneumatických, elektrických, bateriových a motorových nářadí“. Vytýčení polohy plynárenského zařízení bylo provedeno dne 9. srpna 2013 v terénu, o čemž byl téhož dne vyhotoven protokol. Účastník řízení byl prokazatelně seznámen s existencí a polohou sítě, ochranných pásem a podmínkami provádění prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení, což dokládá dokument seznámení pracovníků se stavenišťem a BOZP ze dne 26. září 2013. Vlastní existence plynárenského zařízení tak byla účastníkovi řízení před vlastním zahájením zemních prací prokazatelně známa.

Dne 2. října 2013 došlo v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Ludgeřovice, na ulici Na Návsi, u nemovitosti č. p. 693, č. or. 149 při provádění zemních prací souvisejících s realizací stavby k poškození plynárenského zařízení ze strany účastníka řízení, a to středotlakého plynovodu IPE DN 40. Účastník řízení kontrolnímu orgánu na jednání konaném dne 14. července 2015 v 10:00 hodin sdělil, že výkop kanalizace probíhal mimo původní trasu z důvodu, že plynárenské zařízení zasahovalo do trasy výkopu kanalizace. Dále uvedl, že trasa výkopu byla vůči původní trase posunuta o cca 1,2 m, ale i přes tento posun trasy zasahovala plynovodní přípojka do výkopu kanalizace. Dále, že při ručním odtěžování zeminy z výkopu došlo k odtržení velkého kusu asfaltové vrstvy, která následkem sesunutí poškodila odkryté plynárenské zařízení. Účastník řízení poté ihned přivolal poruchovou službu RWE.

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 68 m³ plynu do ovzduší po dobu 3 minut a k přerušení dodávky plynu 3 odběratelům, jak dokládá protokol o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 2. října 2013, protokol o úniku plynu č. [REDAKCE] ze dne 2. října 2013 a žádost o uvedení plynárenského zařízení do původního stavu ze dne 2. října 2013.

V záznamu o Poškození plynárenského zařízení třetí stranou, a v žádosti o uvedení plynárenského zařízení do původního stavu, ze dne 2. října 2013, která je podepsána zaměstnancem správce plynárenského zařízení a rovněž účastníkem řízení, je uvedeno, že v souvislosti s prováděnými výkopovými pracemi se účastník řízení snažil bagrem odstranit kusy asfaltu ze zapískovaného plynovodu a že kontrolní vodič byl 40 cm od plynovodu.

V. Právní hodnocení

Správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem ve smyslu výše uvedeného ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu, i mimo ně dle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Toto ustanovení představuje kategorický zákaz jakéhokoli jednání v ochranném pásmu tak, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení. Z uvedeného ustanovení vyplývá mimo jiné i povinnost osob provádějících práce v ochranném pásmu počínat si takovým způsobem, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení.

V uvedeném případě je znakem skutkové podstaty správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona s užitím odkazu na ust. § 68 odst. 3 větu druhou energetického zákona poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu, či mimo ně) vedoucího k poškození zařízení, mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo prováděl výše uvedeného dne a místa v ochranném pásmu plynárenského zařízení zemní práce, při kterých došlo k poškození plynárenského zařízení, o čemž ostatně ani nebylo mezi správním orgánem a účastníkem řízení sporu.

Správní orgán se dále zabýval posuzováním otázky, zda účastník řízení věděl, že činnost prováděl v ochranném pásmu plynárenského zařízení a jakým způsobem účastník řízení zemní práce v ochranném pásmu prováděl.

Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se rozumí souvislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce, 1 m na obě strany od půdorysu, u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 m na obě strany půdorysu a u technologických objektů 4 m od půdorysu. Tato skutečnost musí být známa každé osobě, když znalost právních předpisů se obecně předpokládá.

V rámci správního řízení správní orgán zjistil, že vlastní existence plynárenského zařízení byla účastníku řízení známa z výše uvedeného stanoviska o existenci sítí plynárenských zařízení společnosti RWE Distribuční služby, s.r.o. a rovněž z dokumentu s názvem seznámení pracovníků se stavenišťem a BOZP, ze dne 26. září 2013.

K námitkám, které účastník řízení v průběhu správního řízení uplatnil, správní orgán uvádí, že všechny dostupné okolnosti daného případu posoudil, a to jak samostatně, tak i ve vzájemných souvislostech a rovněž i s ohledem na ustálenou rozhodovací praxi ve shodných, či obdobných případech. Správní orgán uvádí, že to však nejsou pouze polehčující okolnosti, které správní orgán zvažoval. Správní orgán je povinen zvažovat všechny okolnosti daného případu, tedy mimo jiné i okolnosti přitěžující. Pokud jde o míru škodlivosti deliktního jednání účastníka řízení, tak k tomu viz níže.

Pokud jde o odpovědnost samotnou účastníka řízení za spáchaný správní delikt, správní orgán uvádí, že charakteristickým znakem tzv. správních deliktů podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena samotným porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o tzv. objektivní odpovědnost, kdy je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu svých činností počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy. V praxi to znamená,

že v případě jakékoliv činnosti v ochranném pásmu energetického zařízení je nutno konat tuto činnost (s vynaložením veškerého úsilí) tak, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti jeho provozu, či k jeho poškození. Jak bylo prokázáno v tomto správním řízení, byl to účastník řízení, kdo zemní práce prováděl a kdo je tedy i odpovědný za případné narušení některé z inženýrských sítí.

K námitce účastníka řízení, že polehčující okolnosti, kdy „Před tímto řízením nebyl účastník evidován v rámci žádného jiného správního řízení pro porušení zákona ve věcné působnosti ERÚ a jedná se tak o jeho první porušení právních předpisů ve věcné působnosti ERÚ, přičemž účastník vykonává stavební a zemní práce již od roku 1996“ nebyl přiznán náležitý význam, správní orgán uvádí, že tato skutečnost byla správním orgánem řádně zvážena, přičemž delikventům, kteří porušují energetický zákon, respektive jeho shodné ustanovení opakovaně, je ukládána pokuta ve vyšší výměře, než účastníkovi řízení, a to s ohledem právě na opakovanost deliktního jednání.

K námitce účastníka, že polehčující okolnosti, kdy „Účastník rovněž splnil svou povinnost a seznámil se s existencí, polohou a vytyčením inženýrských sítí a s podmínkami provádění činností v ochranném pásmu plynárenských zařízení. Z daného je zřejmé, že účastník měl zájem, aby dodržel tato pravidla, bohužel se těmito pravidly nešlo úplně řídit“ nebyl přiznán náležitý význam, správní orgán uvádí, že i tyto skutečnosti správní orgán řádně zvážil, když delikventům, kteří se neseznámí s existencí a polohou plynárenského zařízení vůbec, či neprovedou nebo nenechají provést před zahájením zemních prací vytyčení plynárenského zařízení v terénu, je toto naopak přičítáno jako přitěžující okolnost a je k takové skutečnosti rovněž přihlédnuto i při ukládání sankce, která je vždy vyšší s ohledem na ustálenou rozhodovací praxi ve shodných, či obdobných případech. K druhé části námitky, tedy, že „Z daného je zřejmé, že účastník měl zájem, aby dodržel tato pravidla, bohužel se těmito pravidly nešlo úplně řídit“ správní orgán uvádí shodně tak, jak je již výše uvedeno, že účastníkem řízení tvrzené podmínky nebyly jediné podmínky, které byl účastník řízení povinen dodržet, když v bodě 6 stanoviska k existenci sítí zn. [REDAKCE] je uvedeno: „při provádění stavební činnosti v ochranném pásmu plynárenského zařízení je investor povinen učinit taková opatření, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení nebo ovlivnění jeho bezpečnosti a spolehlivosti provozu. Nebude použito nevhodného nářadí, zemina bude těžena pouze ručně bez použití pneumatických, elektrických, bateriových a motorových nářadí“. Z uvedeného je zřejmé, že účastník řízení vědomě porušil minimálně tuto podmínku, když prováděl práci v ochranném pásmu plynárenského zařízení prostřednictvím zemního stroje. Přičemž, kdyby chtěl skutečně dodržet všechny podmínky správce plynárenského zařízení, splnil by i podmínku právě uvedenou a konal by práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení ručně a s nejvyšší mírou opatrnosti.

K námitce účastníka řízení, že polehčující okolnosti, kdy „Účastník rovněž bezprostředně konstruktivně řešil poškození plynárenského zařízení a rovněž vzniklé škody bez zbytečných odkladů uhradil provozovateli distribuční soustavy.“ nebyl přiznán náležitý význam, správní orgán uvádí, že i tyto skutečnosti správní orgán řádně zvážil, když delikventům, kteří by způsobené poškození plynárenského zařízení vůbec neřešili, či neřešili neprodleně, by byla (i s ohledem na pravděpodobně významně větší způsobenou škodu) uložena výrazně vyšší pokuta a bylo by k uvedenému rovněž přihlédnuto jako k výrazně přitěžující okolnosti, neboť uvedený postoj delikventa by vypovídal o jeho zřejmé bezohlednosti k zákonem chráněným zájmům.

Správní orgán zdůrazňuje, že shora specifikovaným příkazem byla účastníkovi řízení uložena pokuta ve výši 7 000 Kč, přičemž horní hranice pokuty, kterou lze uložit za jednání účastníka řízení, je 15 000 000 Kč, tedy při samé spodní hranici zákonného rozpětí výše udělované pokuty.

V rámci podaného odporu požádal účastník řízení také o povolení splátek uložené sankce, a to v pravidelných měsíčních splátkách po 500 Kč. K uvedenému správní orgán uvádí, že mu žádný zákon neumožňuje uložit pokutu ve splátkách. Úřad je oprávněn rozložit úhradu pokuty do splátek ve smyslu ust. § 156 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), nicméně se musí jednat o pokutu uloženou již pravomocným rozhodnutím. Proto je v tuto chvíli předčasné žádat o rozložení úhrady ukládané pokuty do navrhovaných splátek. Správní orgán shrnuje, že žádost účastníka řízení, v níž účastník řízení doloží splnění alespoň jedné z podmínek uvedených v ust. § 156 odst. 1 písm. a) až e) daňového řádu, bude na místě, až od nabytí právní moci rozhodnutí.

Správní orgán má tak na základě výše uvedeného za prokázané, že účastník řízení svým postupem porušil zákaz poškození plynárenského zařízení stavební činností v ochranném pásmu či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona a jeho jednáním byly naplněny formální znaky správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. V této souvislosti se správní orgán nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007, č. j. 8 As 17/2007-135, vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost (škodlivost) nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti (škodlivosti) ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

V daném případě účastník řízení svým jednáním poškodil plynárenské zařízení, způsobil únik zemního plynu a přerušil dodávku zemního plynu třem odběratelům. V jednání účastníka lze tudíž shledat společenskou nebezpečnost (škodlivost), spočívající v ohrožení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím zákazu provádění činností v ochranném pásmu plynárenských zařízení, či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Jednání účastníka řízení tedy naplnilo rovněž znaky materiální stránky správního deliktu, přestože následkem správního deliktu bylo pouze místní ohrožení spolehlivosti provozu plynárenské soustavy.

Správní orgán se dále zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ust. § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat,

aby porušení právní povinnosti zabránil. Například pokud by zemní práce byly prováděny ručně a s maximální opatrností s využitím dostupných technických opatření pro zabránění poškození v souladu s podmínkami stanovenými podle ust. § 68 odst. 4 písm. b) energetického zákona. Z podkladů shromážděných v řízení nicméně existence takových okolností nevyplývá.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona a správní orgán proto přistoupil k uložení pokuty.

VI. Uložení pokuty

Za správní delikt dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvláště vysoké závažnosti správního deliktu včetně jeho následků, době trvání a okolnostem, za kterých byl spáchán.

V tomto případě je správní orgán povinen postupovat podle ust. § 91d odst. 2 energetického zákona a přihlídnout k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán, jakož i k osobě účastníka řízení. Při hodnocení těchto okolností je třeba vyjít především ze zjištěného stavu věci.

V řízení bylo jednoznačně prokázáno, že účastník řízení zemní práce prováděl prostřednictvím zemního stroje, ač práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení mají být prováděny ručně a s maximální opatrností tak, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení. K této skutečností přihlédl správní orgán jako k přitěžující okolnosti.

Správní orgán při stanovení výše pokuty přihlédl také k následkům spáchaného správního deliktu, které jsou vázány na energetickou důležitost předmětného zařízení, a to k úniku plynu do ovzduší a přerušení dodávky konečným zákazníkům. Účastníkovi řízení je vytýkáno, že poškodil středotlaký plynovod IPE DN 40. Tento údaj vypovídá o vyšší energetické důležitosti plynárenského zařízení, které účastník řízení svým jednáním narušil a správní orgán k této skutečnosti proto při stanovení výše pokuty přihlédl jako k přitěžující okolnosti. Jednáním účastníka došlo k úniku 68 m³ zemního plynu do ovzduší po dobu 3 minut, což správce plynárenského zařízení ve shora specifikovaném protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení, klasifikoval jako malý únik. Tyto údaje vypovídají o nižší společenské škodlivosti, neboť nedošlo ke střednímu, ani k masivnímu úniku plynu a správní orgán k těmto skutečnostem proto při stanovení výše pokuty přihlédl jako k polehčujícím okolnostem. Došlo však k přerušení dodávek plynu jeho třem odběratelům, k čemuž správní orgán proto při stanovení výše pokuty přihlédl jako k přitěžující okolnosti.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při nedodržování stanovených povinností. V tomto případě je třeba zohlednit, že účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak říct, že účastník

řízení porušil právní předpis ve věcné působnosti Úřadu poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133) z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlídnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

Dle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké přísluší účastníkovi řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře pachatele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele (účastníka řízení), že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro účastníka řízení odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany. Správní orgán má za to, že uložená pokuta tyto požadavky splňuje.

Správní orgán současně poznamenává, že nelze ani v případě správního trestání podnikající fyzické osoby uvažovat o tom, že by výše pokuty, jež je ukládána tímto rozhodnutím, mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad. Nadto správní orgán dále poznamenává, že udělená pokuta je uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k předsedkyni Úřadu do 15 dnů ode dne jeho doručení, a to jeho podáním Úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

-Otisk úřední osoby-

Mgr. Jiří Kreuzman, v. r.
oprávněná úřední osoba